

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9C/287/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115216193
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4115216193.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: X.Andrea O., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX (toho času N.. XA, XXX XX S., L.), 2. K. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX (toho času N.. 3A, XXX XX S., L.), 3. P. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, zastúpený žalovanou v 4.rade, 4. C. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, žalovaní v 1., 2. a 4. rade zastúpení: JUDr. Sabína Barciová, advokátka, Coborihó 2, Nitra, o zaplatenie 11 085,85 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaní v 1. rade až 4. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi úrok za úver vo výške 129,65 eur a úrok za úver vo výške 7,79 % ročne zo sumy 9 871,12 eur od 12.3.2015 do zaplatenia, ktorú sumu súd povoľuje žalovaným splácať v mesačných splátkach po 300 eur, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok.
- II. Plnením jedného so žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.
- III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania voči žalovaným v 1. rade až 4. rade spoločne a nerozdielne v rozsahu 80,42%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaných v 1. až 4. rade (ďalej len žalovaní) zaplatenia sumy 11 085,85 eur spolu s 7,79 % p.a. úrokom za úver zo sumy 9 871,12 eur od 12.03.2015 do zaplatenia a 5% p.a. úroku z omeškania zo sumy 11 085,85 eur od 12.03.2015 do zaplatenia, trov konania, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Okresný súd rozsudkom zo dňa 01.06.2017, č. k. 9C/287/2015-229 zaviazal po vykonanom dokazovaní žalovaných zaplatiť žalobcovi sumu 9 871,12 eur s 5%-ným úrokom z omeškania od 12.03.2015 do zaplatenia, ktorú sumu súd povolil žalovaným splácať v mesačných splátkach po 300 eur počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania vo výške 78%.

2. Proti rozsudku prvej inštancie podal odvolanie žalobca, a to v časti výroku o zamietnutí žaloby, s výnimkou uplatňovaných poplatkov vo výške 1 085,08 eur a uplatňovaného úroku z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 1085,08 eura od 12.03.2015 do zaplatenia, ako aj proti výroku o nároku žalobcu na náhradu trov konania.

3. Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.04.2019, č. k. 7Co/116/2018-281 bol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, a to v časti úroku 129,65 eur a v časti úroku vo výške 7,79 % ročne zo sumy 9 871,12 eur od 12.03.2015 do zaplatenia, ako aj výroku o trovách konania zrušený a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. V odôvodnení odvolací súd poukázal na to, že na predmetnú zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere sa v zásade aplikuje okrem zákona č. 310/1992 Zb. aj § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský vzťah v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie neuviedol zrozumiteľné dôvody, pre ktoré došlo k zamietnutiu nároku žalobcu v uvedenej časti vyčíslených úrokov a ani nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k záveru, že poskytnuté finančné prostriedky sa úročia iba do konca predčasnej splatnosti úveru. Predčasná splatnosť úveru je sankcia za porušenie povinnosti dlžníka a práve úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu za užívania požičanej istiny. Tak Obchodný ako aj Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov i v prípade odstúpenia od zmluvy, preto aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po zosplatnení úveru, je opodstatnená. Súdu prvej inštancie vrátil odvolací súd vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, v ktorom sa má zaoberať vecou samou, oboznámiť sa dôsledne s predloženými listinnými dôkazmi, so všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu.

5. Súd nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnil žalobca; svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Súčasťou ospravedlnenia bolo i vyjadrenie žalobcu, v ktorom zopakoval, že nárok na úroky za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia) vyplýva priamo z Obchodného zákonníka (§497) a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, či iného právneho predpisu na ochranu spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.07.2019, č. k. 6Cdo/113/2018, rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré vyslovili názor, že veriteľ má právo na úroky za úver za skutočnú dobu užívania.

6. Právna zástupkyňa žalovaných v 1., 2. a 4. rade zotrvala na všetkých podaniach a navrhla žalobu zamietnuť. Poukázala opätovne na rozsudok Krajského súdu v Prešove (sp. zn. 6Co/190/2014), ktorý zaujal taký právny názor, že ak dôjde k zmene záväzku, čo je práve aj tento prípad, nemá veriteľ nárok na úroky, ale len na zákonné úroky z omeškania. V prípade, ak by súd priznal žalobcovi všetky uplatnené nároky, práve on by sa dostal do výhodnejšieho postavenia oproti dlžníkom ako žalovaným, kedy by požadoval okrem vrátenia istiny, úrok úveru, úrok z istiny ako aj zákonný úrok. Podľa nej práve žalobca vyvolal tú skutočnosť, že došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, z dôvodu čoho došlo k zmene právneho vzťahu - zmenil sa obsah záväzku, na ktorý nemal dohodnuté úroky, ktoré inak žiada priznať. Zároveň poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19Co/81/2018, podľa ktorého nie je možné aplikovať na zmluvný vzťah ustanovenia Obchodného zákonníka., ako aj na už spomínané rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV.ÚS 476/2012, podľa ktorého úroky patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Pre prípad, ak by súd mal iný názor ako žalovaní, navrhla, aby im súd umožnil uhradiť nárok žalobcu formou splátok, a to presne tak, ako to bolo rozhodnuté predchádzajúcim rozsudkom. Okrem toho uviedla, že v tomto prípade malo dôjsť k transformácii úrokov na výšku 4,7 %, pretože bola nasporená suma, pre ktorú k takejto zmene malo dôjsť. Ak aj žalobca tvrdil, že finančné prostriedky blokoval pre účely exekúcie, tieto skutočnosti nepreukázal, z dôvodu čoho namietala aj výšku uplatneného nároku. Uplatňovaný nárok titulom úroku predstavoval ku dňu 12.2.2020 sumu 3 787, 92 eur a prípadné priznanie nároku žalobcu by predstavovalo rozpor s dobrými mravmi. Žalovaní splácajú pravidelne mesačné splátky vo výške 300 eur, tj. tak, ako bolo určené rozsudkom súdu, ktorý už nadobudol právoplatnosť.

7. Žalovaná v 4. rade ako zástupkyňa žalovaného v 3. rade navrhla žalobu zamietnuť.

8. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu, a to o najmä: zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 18.06.2004, všeobecnými obchodnými podmienkami, oznámením o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, výzvami na úhradu, výpismi z účtu, príkazmi na začatie exekúcie, exekučnými príkazmi, návrhom zmluvy o stavebnom sporení, vyjadreniami strán sporu a zistil nasledovný skutkový stav a uvedený spor takto právne posúdil:

9. Predmetom sporu po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom podľa jeho uznesenia zo dňa 26.04.2019, č. k. 7Co/116/2018-281, zostala časť úroku úveru 129,65 eur ako aj časť úroku z úveru vo výške 7,79 % ročne zo sumy 9 871,12 eur od 12.03.2015 do zaplatenia.

10. Medzi stranami sporu nebolo sporné uzatvorenie samotnej zmluvy ako aj čerpanie úveru vo výške 9 958,17 eur (300 000 Sk). Spornými zostalo uplatnenie úroku z úveru vo výške 129,65 eur, ktorí namietali žalovaní z dôvodu, že podľa nich splnili podmienku nasporenia 35 % z cieľovej sumy, z dôvodu čoho malo dôjsť k transformácii úrokov zo 7,79% na 4,7% p.a. ako aj k zmene medziúveru na stavebný úver. Okrem toho namietali uplatnené úroky vo výške 7,79% p.a. zo sumy istiny - 9 871,12 eur od 12.03.2015 (po zosplatnení žalobcom), pretože k zosplatneniu došlo zo strany samotného žalobcu, ktorý tým pádom nemôže mať nárok na úrok po zosplatnení úveru, ale patrí mu len nárok na zákonný úrok, ktorý mu súd už priznal.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka., spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

16. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

17. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

18. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

19. Súd postupoval v súlade s rozhodnutím odvolacieho súdu a dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu, ktorý mu nebol priznaný prvým rozsudkom súdu prvej inštancie, je dôvodný. Žalobca sa domáhal zaplatenia úroku za úver vo výške 129,65 eur, ktoré vznikli do času vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, tj. do dňa 11.03.2015 a zároveň si nárokoval úrok 7,79% p.a. za úver zo sumy istiny od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, teda aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

20. Žalobca so žalovanými (v 1. a 2. rade ako dlžníkmi a v 3. a 4. rade ako ručiteľmi) uzavreli dňa 18.06.2004 zmluvu, podľa ktorej žalobca poskytol mimoriadny medziúver pod číslom 2407305403 vo výške 9 958,17 eur (300 000 Sk), pričom podľa čl. I. bod 1 zmluvy sa mimoriadny medziúver zmení na stavebný úver po splnení dohodnutých podmienok. Podľa čl. II zmluvy výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru bola dohodnutá 7,79 % p.a. Žalovaní v 1. a 2. rade sa zaviazali splácať

tento úrok pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 64,66 eur (čl. II bod 2 zmluvy - 1 948 Sk) a do nasporenia 35% cieľovej sumy mali vkladať na účet stavebného sporenia mesačné vklady vo výške 39,83 eur (čl. II bod 1 zmluvy - 1 200 Sk). Žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úrokov medziúveru už v roku 2010 ako aj v ďalšom období. Na túto skutočnosť boli upozornení, boli im zaslané výzvy na úhradu, ešte pred samotným vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru. V rámci výzvy zo dňa 16.02.2015 boli upovedomení o tom, že ich účet je blokovaný exekučným príkazom EX 827/10 (JUDr. Krutý), ako aj príkazmi na začatie exekúcie, resp. exekučnými príkazmi EX 14024/09 (JUDr. Halás), EX 672/12 (JUDr. Šimon), EX 433/13, EX 7229/13, EX 3722/14 (JUDr. Buri), ktoré je potrebné uhradiť. Listom zo dňa 11.03.2015 žalobca oznámil žalovaným, že ku dňu 11.03.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru, pretože došlo k porušeniu povinnosti splácať úver riadne a včas (viac ako 3 mesiace), ako aj z dôvodu, že boli odúčtované z účtu peňažné prostriedky na základe exekučných príkazov.

21. K zmene medziúveru na stavebný úver so zníženou sadzbou úroku vo výške 4,7 % p.a. by mohlo dôjsť len v prípade nasporenia 35% cieľovej sumy a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok a všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení. Podľa čl. XIII. bod 3 všeobecných podmienok pre stavebné sporenie fyzických osôb cieľovú sumu stavebná sporiteľňa nepridelí, ak sú prostriedky na účte stavebného sporenia vinkulované v prospech tretej osoby. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že od roku 2008 bol účet stavebného sporenia blokovaný na základe príkazov na začatie exekúcie, konkrétne ide o príkaz JUDr. Halása EX 17740/08 zo dňa 25.11.2008 a EX 14024/09 zo dňa 02.09.2010. Z toho vyplýva, že v roku 2011 neboli splnené podmienky, pre ktoré sa mal medziúver zmeniť na stavebný úver s nižším úrokom z úveru. Peňažné prostriedky boli blokované v prospech tretej osoby, žalovaná v 1. rade, ktorá bola povinnou v rámci týchto exekučných konaní, pohľadávky oprávnených dobrovoľne neuhradila. Na základe toho samotný žalobca v roku 2009 odúčtoval po vydaní exekučného príkazu zo dňa 28.05.2009 JUDr. Halása EX 17740/08 sumu 461,75 eur a v roku 2014 odúčtoval po vydaní exekučného príkazu zo dňa 17.06.2014 JUDr. Krutého EX 827/10 sumu 10 354,58 eur. Pretože v roku 2008 nebola nasporená suma 35 % cieľovej sumy (zo sumy 9 958,18 eur), nemohlo dôjsť podľa zmluvy k zmene úveru. Následne v ďalších rokoch boli peňažné prostriedky vinkulované v prospech tretej osoby (boli vedené exekučné konania voči žalovanej v 1. rade a účet bol blokovaný na základe príkazov exekútorov). Podľa predložených výpisov žalovaní v rokoch 2004 až 2008 nasporili sumu 3 470,54 eur, pričom 35% z cieľovej sumy 9 958,17 eur (300 000 Sk) predstavuje sumu 3 485,36 eur. Ak by súd vzal do úvahy fakt, že žalovaným reálne bola vyplatená suma 9 924,98 eur (7 966,54 eur dňa 28.06.2004 a 1 958,44 eur dňa 06.10.2004), tak 35 % z tejto sumy predstavuje sumu 3 473,74 eur, tj. k 31.12.2008 tiež nebola splnená podmienka, ktorá by umožňovala zmenu úveru.

22. Na predmetný spor súd aplikoval § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V prípade zmluvy o úvere ide o absolútny obchod, ale v danom prípade ide aj o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka vyplýva, že takáto zmluva je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, tzn., že sa vždy spravuje Obchodným zákonníkom bez ohľadu na to, kto je subjektom týchto vzťahov. Aj v prípade aplikácie Obchodného zákonníka treba mať na zreteli to, že tento právny predpis rešpektuje autonómiu vôle strán. Z uvedeného vyplýva, že je predmetnú vec, ako absolútny obchod, potrebné prejednať a rozhodnúť podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

23. V prejednávacom spore súd považoval za zistené, že po počiatočnom riadnom platení vkladov na účet stavebného sporenia a splátok úrokov z poskytnutého medziúveru žalovaní prestali riadne a včas platiť v zmluve dohodnuté splátky, Žalobca, v súlade s dohodnutými podmienkami, dňa 11.03.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a žalovaným vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi nesplatenú istinu medziúveru spolu s nesplatenými úrokmi vo výške 7,79 % ročne. Z právnej úpravy §§ 497 a 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, tj. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi.

24. Do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru tj. ku dňu 11.03.2015 vznikla žalovaným povinnosť v súlade s dohodnutými podmienkami, vrátiť žalobcovi nesplatený úrok z úveru vo výške 129,65 eur ako neuhradené úroky medziúveru do dňa vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Táto suma vyplýva z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru, keď od sumy 1 214,73 eur, predstavujúcej výšku nezaplatených poplatkov a úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, bola odrátaná suma 1 085,08 eur, predstavujúca sumu poplatkov za upomienky vo výške 912,10 eur a poplatkov za vedenie účtu vo

výške 172,98 eur. Vzhľadom na to, že žalobca nepodal odvolanie v časti sumy 1 085,08 eur, týkajúcich sa poplatkov pri úvere, súd priznal žalobcovi len samotný uplatňovaný dlžný úrok medziúveru vo výške 129,65 eur.

25. Tzv. formulárové zmluvy sú zmluvy teda vopred predtlačené, do ktorých spotrebiteľ vpisuje len svoje osobné údaje, dátum a podpis pričom častokrát znevýhodňujú spotrebiteľa, teda spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd posudzujúci zmluvu o úvere a medziúvere v kontexte vyššie uvedeného nevzhladol namietané zmluvné dojednania takými, ktoré by znevýhodňovali spotrebiteľa, zaväzovali na splnenie povinností bez právneho nároku. Za nedôvodnú považoval súd námietku žalovaných, že práve konaním žalobcu došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. V samotnej zmluve ako aj vo všeobecných podmienkach bola upravená možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru pre prípad omeškania dlžníka. Podľa čl. VII bod 3 zmluvy ako aj čl. XIX bod 3 písm. b) všeobecných podmienok je žalobca oprávnený v prípade, ak je stavebný sporiteľ (žalovaní) v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako 3 mesiace, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, tj. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru.

26. Žalobca pristúpil dôvodne k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, preto argumentácia žalovaných, že tento stav spôsobil výlučne žalobca, nie je v danej veci dôvodná. Inými slovami, pre právne posúdenie veci sú významné len tie skutočnosti, ktoré viedli k vzniku sporného nároku. Nárok na zaplatenie sporenej sumy vznikol v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, preto právne významné je právne posúdenie len ukončenia zmluvného vzťahu z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

27. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojené s istinou úveru a od jej existencie závisí aj zmluvný úrok. Veriteľ môže rozhodnúť, či bude úrok z poskytnutého úveru požadovať. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>.

28. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník i zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka upravuje len to, že úroky je dlžník povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov v prípade, ak dlžník vráti poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Obchodný zákonník ani zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platný v čase uzatvorenia zmluvy, neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale túto možnosť ani nevylučuje. Úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, avšak majú odlišné funkcie, a treba ich odlišovať. Kým zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškanie so zaplatením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ho môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté. Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba.

29. Kým povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzkov v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona, ako dôsledok z omeškania so splnením dlhu. I keď dlžník nie je v omeškaní so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať dohodnuté úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj tam, kde neboli dohodnuté úroky. Oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná, alebo nejedná o občianskoprávny vzťah. Súd poznamenáva, že rovnaký záver je možné vyvodiť aj zo staršej judikatúry NS SR; v časopise zo súdnej praxe č. 55/1996 je uvedené rozhodnutie NS SR z 01. 05. 1996 s právnou vetou: Úroky vo výške dohodnuté pri poskytovaní úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. V dôvodoch tohto rozhodnutia

je uvedené, že oba úroky (zmluvný úrok aj úrok z omeškania) bol dlžník povinný platiť bez ohľadu na dôvod, pre ktorý dlh včas nezaplatil.

30. Z obsahu uzavretej zmluvy o úvere totiž nevyplýva, že by si strany sporu - pre prípad vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru - dohodli platenie zmluvných úrokov len do daného dňa mimoriadnej splatnosti. Nie je zrejmé, z ktorého zákonného ustanovenia by mal daný právny záver vyplývať, keďže použitá právna úprava - ak to nevyklučuje ani osobitná dohoda zmluvných strán - vo všeobecnosti pripúšťa súbežné platenie zmluvne dohodnutých úrokov z úveru až do zaplatenia a zároveň aj platenie úrokov z omeškania, ak sa dlžník dostal do omeškania s platením dlhu. Preto platí, že platenie úrokov z omeškania nevyklučuje platenie zmluvných úrokov, a to aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu. Súd pritom zastáva názor, že nemožno vychádzať z toho, že by týmto došlo k dvojnásobnému zaťažovaniu spotrebiteľa v podobe úrokov z úveru a aj úrokov z omeškania a že to zároveň znamená aj značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Súd to hodnotil ako neprímerané zvýhodnenie spotrebiteľa po porušení jeho zmluvných povinností. Spotrebiteľ si totiž musí byť vedomý toho, že v súlade so zmluvou o úvere pri riadnom splácaní úveru platí zmluvne dohodnuté úroky podľa znenia zmluvy až do zaplatenia celého dlhu a v prípade porušenia zmluvnej povinnosti splatiť dlh riadne a včas môže byť legálne postihnutý navyše aj úrokmi z omeškania až do dňa splatenia celej sumy úveru. Dlžník totiž používa peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom aj po lehote splatnosti a z princípu právneho inštitútu zmluvných úrokov vyplýva, že tieto dlžník spláca - ak niet iného dojednanie, čo súd nezistil - až do dňa úplného splatenia dlhu, zatiaľ čo úroky z omeškania nastupujú (popri zmluvných úrokoch) len vtedy, ak sa dostane do omeškania, tj. ak úver podľa zmluvy riadne nespláca. Odopretie práva na dojednané úroky spôsobuje používanie cudzích peňazí bezodplatne a je aj obmedzením vlastníckeho práva veriteľa v možnosti úžitku peňazí v rozsahu dohodnutom na začiatku zmluvného vzťahu, keď vyhlásením mimoriadnej splatnosti stráca síce dlžník možnosť splátok (v dôsledku ním zavineného konania, nesplácania úveru), ale veriteľ nezískava ihneď späť svoje peniaze, je obmedzený v dispozícii s nimi až do doby ich reálneho vrátenia. Užívanie cudzej veci je možné len na základe zákona a za náhradu, preto nepriznanie úrokov po splatnosti aj v prípade, že ide o spotrebiteľský úver, by bolo obmedzením zákonných ústavných práv vlastníka.

31. Z vyššie uvedených dôvodov súd vyhovel žalobe aj vo zvyšnom uplatnenom nároku, a to tak, ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Na základe toho, že na strane žalovaných vystupujú 4 subjekty (žalovaná v 1. rade je dlžníčka, žalovaný v 2. rade je spoludlžník a žalovaní v 3. a 4. rade sú ručitelia), súd rozhodol tak, že ich zaviazal zaplatiť dlžnú sumu s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

32. Podľa § 232 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

33. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

34. Súd povolil žalovaným na ich žiadosť, tak ako pri rozhodovaní skorším rozsudkom, dlh splácať v mesačných splátkach po 300 eur za podmienok uvedených vo výroku rozsudku. Prihliadol na osobné, majetkové, príjmové a výdavkové pomery žalovaných ako aj na to, že podľa ich vyjadrenia splácajú svoj dlh v tejto mesačnej splátke. Pomery na strane žalovaných sa nezmenili a pretože žalovaní nie sú schopní uhradiť dlh jednorazovo, umožnil im splácať dlh v týchto mesačných splátkach. Súdom určená mesačná splátka nie je nižšia ako bola zmluvnými stranami dohodnutá v zmluve o úvere. Žalobca je obchodnou spoločnosť, ktorá poskytuje úvery spotrebiteľom, pričom zo spisu nevyplýva, že by bol odkázaný na splnenie dlhu v kratšej dobe.

35. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Vzhľadom na množstvo uvádzaných informácií v prejednávanej veci súd zdôrazňuje, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý proces neznamená

povinnosť súdu dať odpovede na všetky argumenty strán sporu, ale len na argumenty zásadného významu, teda argumenty pre vec rozhodujúce.

37. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Podľa § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

40. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Predmetom sporu bola suma 11 085,85 eur. Žalobca bol v spore úspešný v sume istiny 9 871,12 eur a úroku z úveru 129,65 eur, tj. v sume 10 000,77 eur, čo predstavuje 90,21% a žalovaní v sume 1 085,08 eur, čo je v prepočte 9,79%. Z uvedeného vyplýva, že žalobca bol celkovo v spore úspešný v rozsahu 80,42% (90,21 - 9,79), preto mu súd priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v tomto percentuálnom pomere. Strany sporu v priebehu konania nenavrhovali prípadné uplatnenie § 257 CSP vo vzťahu k nároku o trovách konania a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by súd mal podľa tohto ustanovenia postupovať a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.